

حکایت کارگری که لب‌هایش را دوخت

خوزستان؛ بهشت قانون‌شکنان و جهنم حق‌طلبان

زاده‌ای که لب‌هایش را دوخت

روز اول تیر ماه امسال، اعتراضات کارگران نفت کلید خورد. هنوز هم البته نارضایتی‌ها ادامه دارد و کارگران پروژه‌های نفت و گاز، مطالبات برآورده نشده بسیاری دارند. این اعتراضات سراسری در حالی پایان یافت که تقریباً هیچ‌یک از مطالبات کلیدی کارگران غیررسمی شامل پیمانکاری‌ها و قراردادی‌ها برآورده نشد و نه دولت و نه مجلس، التفاتی به مشکلات این کارگران نداشتند.

گرمای سخت تابستان‌های جنوب و بی‌آبی، سال‌ها قانون‌گریزی و مقررات‌زدایی در مناطق آزاد و پایین آمدن قدرت خرید دستمزد در مقابل تورم سرسام‌آور سالیان اخیر، عرصه را بر کارگران غیررسمی نفت تنگ کرده چنان‌چه «محمد صالحی پور باور صاد» دبیر اتحادیه کارگران قراردادی و پیمانی بندر امام و ماهشهر می‌گوید: به نظر می‌رسد اراده‌ای برای تغییر اوضاع و ایجاد بهبود نسبی، در کار نیست.

وی با بیان اینکه مطالبات کارگران یک‌شبه و یک‌روزه شکل نگرفته و باید ریشه‌یابی شوند، اضافه می‌کند: باید ببینیم ریشه این همه مشکل در کجاست و چه عواملی موجب شده فشاری که امروز بر بدنه کارگری صنعت نفت وارد می‌شود، بی‌سابقه و کم‌نظیر باشد. این فشار البته به کل جامعه وارد آمده و کارگران غیررسمی به دلیل پایین بودن سطح دستمزد، سختی‌های بیشتری را متحمل می‌شوند.

به گفته صالحی پور، مشکلات کارگران بندر امام و ماهشهر به عنوان یکی از اصلی‌ترین کلونی‌های نفت و گاز کشور، در آینه قانون و مسائل قانونی، قابل واکاوی است. اوبه‌تر ترتیب، ریشه‌های مشکل و عوامل بحرآن‌زا را چنین برمی‌شمارد: اولین نقیصه، فقدان قوانین حمایتی برای حمایت

از معیشت و امنیت شغلی کارگران در مناطق آزاد است. قوانین خاص اشتغال در این مناطق، گاهی در تعارض با حقوق قانونی مندرج در قانون کار است و همین امر، اشتغال و زیست کارگران را دچار مشکل کرده است.

این فعال کارگری به نتایج برآمده از قانون خاص اشتغال مناطق آزاد اشاره می‌کند و می‌گوید: این قانون خاص، حمایت‌ها و الزامات قانون کار را ندارد و ایرادات بسیار به آن وارد است از جمله مخیر بودن کارفرمایان در اخراج نیروی کار با هر چند سال سابقه کار بدون دلیل و برهان قاطع. این مقررات خاص، اخراج را به نفع کارفرمایان تسهیل کرده در حالی‌که در قانسون کار، به‌سادگی نمی‌توان کارگر باسباقه را اخراج کرد. به رسمیت نشناختن شکل‌های کارگری به‌رغم پیگیری‌های مکرر از دیگر مشکلات کارگران است. هنوز هم اداره کار منطقه ویژه و کارفرمایان، از به رسمیت شناختن شکل‌ها خودداری و در مسیر شکل‌یابی کارگران سنگ‌اندازی می‌کنند.

قوانینی که به نفع کارفرما دست کاری می‌شوند

به گفته صالحی پور، عامل بحران‌زای بعدی، قوانینی‌ست که روی کاغذ هستند اما اجرا نمی‌شوند، مثل ماده ۲۷ قانون کار منطقه ویژه و ماده ۲۷ قانون کار که هر دو می‌گویند باید در کارگاه‌ها قانون کار یکسان - مزد یکسان به دقت اجرا شود و همه شاغلان از دستمزد و مزایای مزدی برابر بهره‌مند باشند اما در عمل این‌گونه نیست. شاهدیم که در شرکت‌های بندر امام، حداقل چهار نمونه قرارداد کار مختلف وجود دارد که بر این اساس، حداقل چهار مدل دستمزد مختلف داریم. ماده ۱۴ قانون کار منطقه ویژه هم می‌گوید

جابه‌جایی کارگران بدون جلب رضایت آنها غیرقانونی است اما در عمل، مدیران و سرپرستان در استای منافع خود و بدون در نظر گرفتن سابقه و شرایط کارگر، آنها را امدام جابه‌جایی می‌کنند و به هر قسمتی که می‌خواهند می‌فرستند.

دبیر اتحادیه کارگران پیمانی و قراردادی ماهشهر به یک نمونه از این بی‌قانونی‌ها اشاره می‌کند و می‌گوید: سال گذشته در پتروشیمی تندگویان یک کارگر متخصص مکانیک را که کارگر حق طلب و کنشگری بود، با هدف تحت فشار قرار دادن مدام جابه‌جایی کردند تا در نهایت، کارگر خودش را در محوطه کارگاه به دار زد که البته خوشبختانه با هوشیاری همکارانش نجات یافت. این قضیه همان زمان خیلی رسانه‌ای شد و توجهات بسیاری به آن جلب شد اما در عمل اتفاق خاصی نیفتاد و همچنان بی‌قانونی و استفاده از حربه جابه‌جایی برای اعمال فشار بر کارگران ادامه دارد.

به اعتقاد صالحی پور، سومین نقیصه هم قوانینی هستند که فقط اسماً اجرا می‌شوند یا نصفه نیمه و با اشکالات فراوان اجرا می‌شوند. وی می‌گوید: اجرای سلیقه‌ای قوانین، یکی دیگر از عوامل ایجاد بحران و نارضایتی در مناطق آزاد است. این قوانین با هدف حفظ منافع کارفرمایان تعمداً دست کاری می‌شوند تا اینکه در نهایت، فقط پوسته‌ای بی‌جان از قانون بر جای می‌ماند مثل قوانین ناظر بر اجرای طرح طبقه‌بندی مشاغل در کارگاه‌ها. تقریباً در تمام کارگاه‌های دایر در بندر امام و ماهشهر، همه کارگران و نمایندگان کارگران به نحوه اجرای طرح طبقه‌بندی معترض هستند و شیوه عملی شدن کار را نمی‌پسندند. او در توضیح بیشتر به ذکر مصداق و مثال می‌پردازد: طرح طبقه‌بندی

باید حتماً در کمیته طبقه‌بندی و با حضور دو نماینده کارگر تدوین شده و به تصویب برسد اما کارگاه‌هایی در این منطقه داریم که اساساً تشکل کارگری یا نماینده کارگر ندارند. در این کارگاه‌ها، برای رفع نقیصه، به طور صوری نماینده کارگر انتخاب می‌کنند آن هم از میان افرادی که وابسته به کارفرمایان و سرپرستان هستند. در مواردی، در صلاحیت گسترده در انتخاب نماینده کارگر اتفاق می‌افتد تا جایی‌که حتی حراست شرکت به خود اجازه می‌دهد مداخله کند و کارگران مطالبه‌گر را در صلاحیت کند. در واقع کارگران این منطقه حتی در انتخاب نماینده کارگر، آزادی عمل ندارند!

کسی حاضر به نشاندن صدای کارگران نیست

صالحی پور، مشکل بعدی را نبودن نهادها و سازمان‌های کارآمد برای نظارت بر اجرای قوانین موجود و ارائه راهکار می‌داند و تأکید می‌کند: ادارات کار در این منطقه، سترون و ناآشده‌اند طوری‌که اداره کار منطقه ویژه ماهشهر در اجرای قوانین کار برای کارکنان خود منطقه ویژه ناتوان است. کارکنان منطقه ویژه، طرح طبقه‌بندی ندارند. نماینده کارگران آنها را از دیوان عدالت گرفته‌اند اما سازمان منطقه ویژه حاضر به اجرای طرح طبقه‌بندی نیست!

به گفته وی، مسئولان منطقه ویژه و نماینده مجلس، حاضر به شنیدن دردهای کارگران نیستند و هیچ‌کدام حاضر به برگزاری جلسه و گوش سپردن به دغدغه‌ها و مطالبات کارگران نشده‌اند. می‌گوید: به طور رسمی از فرماندار، نماینده مجلس، رئیس اداره کار و سایر مقامات دعوت کرده‌ایم که جلساتی برگزار کنند و حرف‌های ما را بشنوند اما نتیجه‌ای نگرفته‌ایم.

این فعال کارگری اضافه می‌کند: در این منطقه، آرای دادگاه‌های عمومی عموماً به نفع مافیای قدرت و ثروت صادر می‌شود. برای نمونه، کارگری داریم که غیرقانونی اخراج شده و به‌رغم رای دیوان عدالت، دو ماه است که دنبال بازگشت به کار او هستیم اما حاضر نمی‌شوند رای دیوان را اجرا کنند!

نمایند کارگری که لب‌ها را دوخت

این روزها، خوزستان سوژه رسانه‌هاست و کارگران نیز از سایر مردم مستثنای نیستند. رنج بی‌آبی را به همراه رنج بی‌حقوقی ناچاراً به جان می‌خرند و آمیدی به بهبود اوضاع ندارند. صالحی پور در این رابطه می‌گوید: در خوزستان عموماً مطالبات برآورده نمی‌شود. کارگران هرچه از طریق قانونی و یا نامه‌نگاری و رایزنی تلاش می‌کنند به نتیجه نمی‌رسند و لاجرم چاره‌ای جز اعتراض و اعتصاب ندارند. در واقع مسئولان با عدم پاسخگویی و بی‌تدبیری، کارگران را به سمت اعتراض و اعتصاب هل می‌دهند. اعتراض کارگران کاملاً قانونی است اما در عمل، کارگران اعتصابی همیشه آخر کار مغضوب مدیران و مقامات می‌شوند و با آنها برخورد می‌شود.

او ادامه می‌دهد: نمایندگان کارگران به هیچ‌وجه امنیت شغلی ندارند و مجبورند با هر شرایطی کار کنند. فشارها زیاد است. نماینده کارگر داریم که در یک سال، فقط سه ماه سر کار بوده و مدام او را تعلیق کرده‌اند و حقوق‌اش را بریده‌اند. او سه هفته پیش به مرز استیصال رسید و به نشانه اعتراض، لب‌های خود را دوخت. این سرنوشت مطالبه‌گری و حق طلبی است و جالب اینکه بعد از هر اعتراض

جهانی دوم آمریکایی و شیمیایی را با بمب اتم بمباران کرد و اقتصاد کشور آلمان از هم فروپاشید اما با مدیریت بحرانی که این کشورها انجام دادند امروز می‌بینیم که در چه جایگاهی قرار گرفته‌اند. چمنی در عین حال با اشاره به سرمایه‌گذاری کشورهای دنیا در زمینه مهارت اظهار کرد: در کشورهای دیگر از پایه روی آموزش کار می‌شود و دانش‌آموزان خود را از سنین پایین خلاق و کارآفرین بار می‌آورند ولی آیا آموزش‌های ما در چهار دهه گذشته با پیشرفتی که آموزش در سطح دنیا داشته برابری می‌کند؟ آنها فرهنگ کار را از ابتدا در آموزش‌های خود نهادینه کرده‌اند ولی ما تا رسیدن به چنین نظام آموزشی فاصله داریم.

وی در پایان تأکید کرد: امروز اگر کسی بخواهد مسیر کارآفرینی را در کشور دنبال کند بروکراسی‌های دست و پا گیر اداری مانع ادامه راهش می‌شوند و چندین ماه برای گرفتن مجوز باید دوندگی کند اما در نهایت تصمیم می‌گیرد که پولش را در بانک بگذارد تا با بهره آن به راحتی زندگی کند.

نمایند کارگر داریم که در یک سال، فقط سه ماه سر کار بوده و مدام او را تعلیق کرده‌اند و حقوق‌اش را بریده‌اند. او سه هفته پیش به مرز استیصال رسید و به نشانه اعتراض، لب‌های خود را دوخت. این سرنوشت مطالبه‌گری و حق طلبی است

قانونی و صنفی، نهاد‌های امنیتی وارد کار می‌شوند و خواسته‌های صنفی را تبدیل به سوژه‌های امنیتی می‌کنند. متأسفانه همیشه فقط به دنبال پاک کردن صورت مساله هستند. با فشار بسیار، اعتراض را خاموش می‌کنند و بعد از آن، حتی ذره‌ای از مطالبات کارگران برآورده نمی‌شود!

صالحی پور، تورم و گرانی را موجب به وجود آمدن فشار مضاعف دانسته و می‌گوید: در منطقه ماهشهر و بندر امام، به دلیل بودن صنایع نفت و گاز و هجوم شاغلان، تورم بالاست و هزینه‌های زندگی از سایر نقاط کشور بیشتر است. اجاره یک خانه ۱۰۰ متری در یک محله متوسط، ۱۰۰ میلیون تومان رهن و سه میلیون تومان اجاره ماهانه است. هجوم نیروی کار از سراسر کشور موجب شده که در این منطقه، تقاضا برای مسکن زیاد شود و اجاره‌خانه‌ها بالا برود. از سوی دیگر، آلودگی این صنایع، مردم و کارگران را آزار می‌دهد. این آلودگی و آلاینده‌های شیمیایی موجب از بین رفتن مشاغل سنتی مثل ماهیگیری شده و کارشناسان می‌گویند نرخ بالای نقص‌های ژنتیکی در کودکان و معلولان ذهنی بسیار، ناشی از همین آلودگی‌های شیمیایی است.

این فعال کارگری در پایان می‌گوید: مادر چنین شرایطی نفس می‌کشیم و کار می‌کنیم. همه چیز دشوار است و حق اعتراض هم نداریم چون با تعلیق می‌شویم یا جابه‌جایمان می‌کنند یا کار را امنیتی می‌کنند و کارگر را به دادگاه می‌کشاند. از این تجربه‌های تلخ در منطقه آزاد و ماهشهر تادلتان بخواهد زیاد داریم!

اخبار کارگری

مدیرعامل سازمان تأمین اجتماعی: دریافت هزینه نسخه‌پیچی الکترونیک غیرقانونی است

مدیرعامل سازمان تأمین اجتماعی گفت: دریافت هرگونه هزینه‌ای از بیمار برای نسخه‌پیچی الکترونیک در داروخانه‌ها غیرقانونی است. به گزارش توسعه ایرانی، مصطفی سالاری گفت: براساس مصوبه شورای عالی بیمه، هزینه تبدیل نسخه دست‌نویس به نسخه الکترونیکی توسط سازمان تأمین اجتماعی به داروخانه‌ها پرداخت می‌شود و هزینه‌ای از بیمه‌شدگان دریافت نخواهد شد. مدیرعامل تأمین اجتماعی افزود: مصوبه شورای عالی بیمه از طریق مجاری قانونی به داروخانه‌ها ابلاغ شده و از تاریخ ۹ مرداد بابت هر نسخه الکترونیک مبلغ چهار هزار تومان بیه داروخانه‌ها پرداخت می‌شود. وی عنوان کرد: برخی داروخانه‌ها قبل از تصویب و ابلاغ این قانون به صورت خودسرانه مبالغی را از مردم دریافت کرده‌اند که قطعاً غیرقانونی است و مکلف به بازگرداندن این مبالغ هستند.

مصدومیت هفت کارگر در آتش سوزی کارخانه تولید پارافین آذر شهر

عصر روز سه‌شنبه (۱۲ مرداد ماه) حادثه‌ای در شرکت تولیدکننده «ژال‌های صنعتی و پارافین» واقع در شهرک صنعتی شهید سلیمی شهرستان آذرشهر استان آذربایجان شرقی به وقوع پیوست که به مصدومیت هفت کارگر انجامید. به گزارش ایلنا، دو نفر از مجروحان حادثه به‌صورت سرپایی درمان شده و دافتر توسط نیروهای اورژانس به بیمارستان آذرشهر منتقل شدند. طبق این گزارش، این حادثه زمانی اتفاق افتاده که یکی از کارگران، حین انجام کار ناخواسته مقداری از پارافین را روی شعله آتش می‌ریزد که پس از آن آتش سوزی رخ می‌دهد.

گاز گرفتگی در معدن دامغان جان یک کارگر را گرفت

رئیس اداره صنعت، معدن و تجارت دامغان گفت: وقوع حادثه در معدن تموزانه دامغان که ساعتی پیش رخ داد، سبب گرفتار شدن معدنچی و فوت کارگر شد. حمید صالحی شامگاه سه‌شنبه افزود: کارگر فوت شده در این معدن ۲۳ ساله و از اتباع بیگانه (افغانستان) است و بر سرسی هانشان می‌دهد که این حادثه در معدن زغال سنگ تموزانه واقع در منطقه طالور و سستای طلق دامغان رخ داد. وی اظهار داشت: با توجه به مترو که بودن معدن، این کارگر بدون هماهنگی با مسئول، وارد معدن شد که به دلیل مترو که بودن و عدم تهویه، دچار گازگرفتگی شده است. وی تأکید کرد: این حادثه ساعت ۱۸ به امدادگران هلال احمر گزارش شد و پس از سه ساعت جست‌وجو، پیکر این کارگر به نام «علی جعفری» که از اتباع افغانستان است، پیدا شد.

صالحی تصریح کرد: نیروهای امدادی از بخش ایمنی شرکت زغال سنگ البرز شرقی نیز برای امدادسانی اعزام شدند.

اردیبهشت ماه امسال هم دو معدنچی بر اثر ریزش آوار تونل ۴۲ معدن زغال سنگ طرزه دامغان جان خود را از دست دادند و ۲۷ تیرماه نیز، ریزش تونل در معدن مرکزی کلاریز طرزه دامغان، جان یک کارگر را گرفت.

یک سیمبان در حادثه شغلی جان باخت

یکی از کارگران سیمبان مصدوم حادثه برق گرفتگی شرکت توزیع برق «بنارویه» شهرستان لارستان که حدود دو هفته پیش بر اثر سقوط از پایه فشار ضعیف دچار مصدومیت شده بود، روز سه‌شنبه (۱۲ مرداد) در بیمارستان جان باخت. به گزارش ایلنا، یکی از کارگران سیمبان شرکت توزیع برق فارس در تشریح جزییات مرگ همکار خود گفت: این حادثه حدود دو هفته پیش برای یکی از همکاران سیمبان به نام «یونس ملایی» که در واحد عملیات و اتفاقات شرکت توزیع برق شهر بنارویه فعالیت داشت، اتفاق افتاده است. وی گفت: در روز حادثه «ملایی» هنگام کار بر اثر برق گرفتگی از پایه فشار ضعیف سقوط کرده‌از ناحیه دو با مصدوم شد و به بیمارستان منتقل شد. وی اضافه کرد: شدت جراحات وارده به حدی بوده که پزشکان ناچار می‌شوند پای ملایی را قطع کنند که در نهایت او به دلیل عفونت‌های ایجاد شده نتوانست بیش از این در دراتحمل کند و جان باخت.

خبر

یک فعال حوزه کار می‌گوید: امروز اگر کسی بخواهد مسیر کارآفرینی را دنبال کند بروکراسی‌های دست و پا گیر اداری مانع ادامه راهش می‌شوند و چندین ماه برای گرفتن مجوز باید دوندگی کند اما در نهایت تصمیم می‌گیرد که پول و سرمایه‌اش را در بانک بگذارد تا با بهره آن به راحتی زندگی کند.

ناصر چمنی در گفت‌وگو با ایسنا، عدم ثبات اقتصادی و نابسامانی بازار را در معیشت خانوارهای کارگری موثر

یک فعال حوزه روابط کار:

دستمزد ۱۴۰۰ به معیشت کارگران کمک نکرد

خواند و گفت: از مدت‌ها قبل پیش‌بینی کرده بودیم که اگر از وضعیتی که به لحاظ تحریم‌ها و گرانی‌ها در چند ماه گذشته تجربه کردیم خارج نشویم به تدریج وارد رکود خواهیم شد و این مسأله موجب کاهش قدرت معیشت خانوارها شده و بر بخش‌های تولیدی اثر خواهد گذاشت. وی ادامه داد: زمانی بود که هیچ‌کدام از تولیدکنندگان کشور تبلیغ نمی‌کردند ولی امروز به دلیل اینکه قدرت خرید مردم به شدت پایین آمده و انبارها از کالا اشباع شده، به تبلیغ محصولات خود روی آورده‌اند.

به اعتقاد این فعال کارگری، بسیاری از محصولات همچون لوازم خانگی به دلیل قدرت خرید پایین مردم روی دست تولیدکننده باقی مانده و تغییر قیمت اقلام و کالاها در چنین شرایطی به سود تولیدکنندگان نیست. چمنی افزود: در بخش کارگری امسال تلاش شد تا